

"לדורות"**סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל
שאלון לרישום קורות ניצולת השואה**

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: טנצר	שם פרטי: עדה
----------------	--------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה:	פרידמן Frydman	בלועזית	שם נעורים: פרידמן
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה:	גיטעלע Gytla	בלועזית	מין: ז / נ תאריך לידה: 04.01.1932
מקום לידה (ישוב, מחוז):	סוקולוב פודלסקי Sokolov Podlaski	בלועזית	ארץ לידה: פולין
שם פרטי של האב: דויד	שם פרטי ושם נעורים של האם: צילה סוקניק		
שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):	שם נעורים של האישה:		
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז):	סוקולוב פודלסקי Sokolov Podlaskij	בלועזית	ארץ המגורים: פולין
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:	מקצוע לפני המלחמה:		חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ):	בלרוס עד שנת 1941, לאחר מכן טטרסטן במשך 4 שנים.		
האם היית בגטאות? אילו ומתי?			
האם היית במחנות? אילו ומתי?			
מקום השחרור:	תאריך השחרור: _ _ / _ _ / _ _		
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?	לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)? פולין, לודג' צרפת, פריז		
מקומות/מחנות בדרך לארץ: עליתי ישר מצרפת	שנת העליה: 1951	שם האנייה: (אם עלה בדרך הים) "ארצה"	

אנא ספרי על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון
נולדתי בעיירה קטנה בשם סוקולוב-פודלסקי שבפולין ב-1.1.1932.

נא ספרי על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביודנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

כאשר פרצה המלחמה ב-1.9.1939 הייתי ילדה קטנה בת שבע וחצי. הגרמנים החלו הפצצות אוויריות כבר בימים הראשונים של המלחמה. לא היו מקלטים ולא היה היכן להסתתר. נאלצנו לברוח לשדות ולהסתתר בתוך חיטה, אך האוירונים ידעו איך לגלות אותנו. הם הנמיכו טוס וריססו אותנו במקלעים, יכולנו לראות את הפרצופים המגחכים של הטייסים. זה השאיר עליי טראומה לכל החיים. הגרמנים כבשו את העיירה כעבור מספר ימים, וההפצצות חדלו. אבל התחיל טרור על הקרקע. נטפלו ליהודים בכל הזדמנות והתעללו בהם.

כעבור חודש נחתם חוזה בין ברית המועצות וגרמניה ופולין חולקה ביניהן. הצבא האדום נכנס לעיירה שלנו. היו לא מעט יהודים בין חיילי הצבא האדום והם יעצו ליהודים לעזוב את פולין לרוסיה.

אמי השתכנעה, ארזה כמה חפצים ועם עוד כמה עשרות יהודים עברנו את הגבול לרוסיה.

אמי ניסתה לשכנע את בני משפחתה הרבים, אחיה, אחותה, אביה, ובני משפחה אחרים, לעבור גם הם לרוסיה. אך הם סירבו לזוז ונשארו במקום שאליו חזרו הגרמנים. איש מהם לא ניצל, הם הושמדו כולם בטרבלינקה בשנת 1942, כך גם הושמדו כל בני משפחת אבי.

אבי עזב עוד לפני המלחמה לצרפת, שם התגייס ללגיון הזרים ושירת כל המלחמה בצפון אפריקה. כך ניצל.

אחרי הבריחה מפולין אמי ואנוכי התגוררנו בבלורוס, שהייתה שייכת אז לברית המועצות.

ב-22 ביוני 1941 הפרו הגרמנים את ההסכם ופלשו במלחמת בזק לרוסיה. אז התחילה עבורנו פרשה נוספת של הפצצות, של בריחה ברגל. היינו קרובים מאוד לגבול. הייתי אז בת תשע. הבלגן היה רב, אני זוכרת שרצנו יחד עם חיילים של הצבא האדום, היינו ממש מכותרים "ע"י הגרמנים ונקלענו לקרב של הפצצות והפגזות מהקרקע. חשבנו שזה הסוף שלנו. איכשהו הצלחנו להמלט מהגיהנום הזה וכעבור להצטרף לדודים של אמי ולהתפנות יחד איתם לעורף. המסע ברכבות משא של בהמות ארך 13 יום, רוב הדרך תחת הפצצות כבדות ופחד אימים שמא לא נצליח להמלט מהגרמנים.

כעבור 13 ימים הגענו למקום מרוחק ליד קזן. כל האזור היה מכוסה יערות עבים שרגל אדם טרם דרכה בהם. שם בילינו 4 שנים. התנאים היו קשים: רעב, מחסור בבגדים, מגורים פרימיטיביים, אמי עבדה בבית חרושת לעיבוד עצים 12 שעות ביום. אני הלכתי לבית ספר שהתנהל בצורה בלתי סדירה, היה מחסור במחברות, ספרים, מורים ובכל זאת למדתי וגם עזרתי בכל עבודות הבית. בכל שנות המלחמה לא טעמתי בשר, דברי חלב, ממתקים, ביצים. האוכל שלנו הסתכם במרק תפוחי אדמה וכרוב ולחם שחור ללא מלח ומלא מים. גם לא היו תרופות וטיפול שיניים, הקור בחורף הגיע ל-40 מעלות מתחת לאפס. החורף נמשך 7 חודשים. בקיץ היה מבחר רב של גרגירי יער, פטריות ואגוזים, אבל היתושים, התיקנים ושאר החרקים מצצו לנו את הדם. היה מאוד קשה, אבל שקט. המלחמה הייתה רחוקה. וכך ניצלנו אמי ואני, ואני חשה הרבה רגשי תודה לרוסים שהצילו את חיינו.

אנא ספרי על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

בשנת 1946 חזרנו לפולין כמו רוב הפליטים היהודים שמצאו מקלט ברוסיה. בפולין לא חיכה לנו אף אחד, כולם הושמדו. העיירה הייתה נקיה מיהודים. כעבור חצי שנה הצטרפנו לאבי בפריז ואני בת 15.

נא ספרי על חיך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

בגיל 19 החלטתי לעלות ארצה. הגעתי ב-7 בנובמבר 1951 לקיבוץ יראון ואחר כך לקיבוץ משמר הנגב. הקמתי משפחה, נולדו לנו 3 ילדים ובהמשך 6 נכדים. אמי הצטרפה אליי לקיבוץ בשנת 1953 וחייתה לצידנו עד שיבה טובה. אני כל פעם מתפעלת מחדש על אומץ ליבה לקחת ילדה קטנה ושתי מזוודות ולצאת אל הלא נודע ובכך להציל את עצמנו. אני מתגוררת בקיבוץ משמר הנגב משנת 1951. בשנת 1955 התחתנתי עם בעלי טנצר יוסף, ניצול שואה מבלגיה. נולדו לנו 3 ילדים: איתן, יעל ומיכל. הם בתורם ילדו כל אחד מהם 2 ילדים: מאיה, אביב, אסף, מתן, אריאל ואמרי. וזאת ההוכחה הניצחת להמשכיות המשפחה והעם היהודי.